

Reactie Avans Hogeschool Wetsvoorstel leeruitkomsten

Vooraf

Avans Hogeschool ondersteunt het voornemen om ho-instellingen de mogelijkheid te bieden een opleiding in te richten op basis van leeruitkomsten. Avans neemt met 26 deeltijdse en 2 duale opleidingen deel aan het experiment leeruitkomsten. De in het experiment geboden ruimte om opleidingen te flexibiliseren heeft er mede toe bijgedragen dat de aansluiting op de wensen en behoeften van de doelgroep volwassenen beter is geworden en er een groei is gerealiseerd in het aantal studenten. Het opnemen van (eenheden van) leeruitkomsten in de WHW faciliteert het doorontwikkelen van onze flexibele opleidingen in deeltijdse en duale vorm. Door ook de voltijdse opleidingen deze mogelijkheid te bieden kunnen de lessons learned ook in het voltijdse onderwijs tot meer flexibiliteit leiden.

Desalniettemin hebben we een aantal kritische kanttekeningen bij het huidige voorstel. Die lichten we hierna toe.

Artikel 7.4 lid 4:

De invulling van dit lid wijkt af van hetgeen nu in het experiment is geregeld. In het experiment is de strikte koppeling tussen studiepunten en studielast losgelaten. Dit past ook bij het werken met leeruitkomsten waarbij sprake is van een leerwegaafhankelijke wijze van verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden en/of leerwegaafhankelijke toetsing. De essentie van leerwegaafhankelijkheid is nu eenmaal dat er (grote) verschillen tussen studenten kunnen optreden in de gekozen leerweg en de daarbij te leveren inspanning in tijd. Dat maakt het lastig om de in de tweede zin benoemde navolgbare, consistente en uitlegbare wijze van verantwoording van de **studielast** te geven. De studielast zal immers per student verschillen.

Wij pleiten er daarom voor het woord studielast in dit lid te vervangen door **studiepunten**. De toekenning van studiepunten aan de eenheden van leeruitkomsten op basis van gewicht of belang binnen de opleiding is veel beter te onderbouwen dan de studielast. In de Memorie van toelichting wordt het ook zo uitgewerkt: "Wanneer de opleiding ervoor kiest om enkel met flexibele, vrije leerroutes te werken op basis van eenheden van leeruitkomsten en er geen programma van onderwijseenheden wordt aangeboden, kan de instelling een alternatieve grondslag bepalen voor het toekennen van **studiepunten** aan eenheden van leeruitkomsten."

Artikel 7.8, lid 3 en artikel 7.8b, lid 9:

Wij ondersteunen de mogelijkheid om in een flexibele opleiding bestaande uit eenheden van leeruitkomsten er voor te kiezen geen propedeutische fase in te stellen. Als de student in het kader van flexibel onderwijs zelf de volgorde kan bepalen van de eenheden van leeruitkomsten is er geen vaststaande inrichting van de eerste 60 studiepunten van de opleiding, waardoor het lastiger is om een propedeutische fase met een eigen examen aan te wijzen.

We vinden het in het verlengde hiervan ook logisch om geen bindende afwijzing te verbinden aan een studieadvies, omdat in een flexibele opleidingen ook het tempo waarin de student de opleiding doorloopt afhankelijk is van de keuzes die de student maakt.

Ook ondersteunen we het onderscheid dat wordt gemaakt tussen verschillende varianten van de opleiding. In een voltijdse opleiding kan heel goed een propedeutische fase en bindende afwijzing van belang zijn, terwijl dat in een flexibele deeltijdse variant ongewenst is.

Artikel 7.14a:

In het experiment hebben wij ervaren dat een grotere flexibiliteit in de opleiding de vraag van de student naar begeleiding en advies vergroot. Het studieplan (als opvolger van de onderwijsovereenkomst) kan daarin als vastlegging van de gemaakte afspraken een goede rol vervullen. Daarom zijn we van mening dat het een goede zaak is dat dit in de wet wordt opgenomen. De wijze waarop hiermee wordt omgegaan moet echter passen bij het type student waarop het studieplan van toepassing is. We zien daarbij een groot verschil tussen een voltijdse en een deeltijdse student. In de voltijdse opleidingen hebben de studenten nog niet die levens- en werkervaring die de volwassen werkende student in de deeltijdse opleiding heeft. De deeltijdse student is veel meer toegerust voor het maken van keuzes en wordt daarin vaak ook begeleid vanuit de eigen werkgever.

De wijze waarop gedetailleerd in het wetsvoorstel is voorgeschreven hoe met het studieplan bij alle studenten op dezelfde wijze om te gaan vinden we te ver gaan. Veel meer passend vinden we het in de wet op te nemen dat er sprake moet zijn van een goed onderbouwde, bij het type student van de opleiding passende werkwijze zoals in lid 5 eigenlijk ook wordt benoemd.

In lid 1 kan bijvoorbeeld de toevoeging "ten minste twee keer per jaar" gewoon weg. Waarom zou het niet mogelijk zijn om een studieplan voor een jaar of zelfs langer) vast te stellen?

Tot slot nog een laatste constatering:

De wijziging in **Artikel 7.3h** is alleen van toepassing op het wetenschappelijk onderwijs. Door de flexibilisering van de hogere beroepsopleidingen, onder andere in de vorm van zelfstandige modules/eenheden op basis van leeruitkomsten, zou het hbo beter en sneller op de steeds sneller plaatsvindende ontwikkelingen in het werkveld kunnen inspringen door het creëren van een "vrije studierichting" zoals ook in het wo mogelijk is. Uiteraard met borging van het niveau van het door de student samengestelde programma. Een gemiste kans!?